

quality of education]. *Informatsiyni tekhnolohiyi i zasoby navchannya*, 5, 27–39. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2014_43_5_5 [in Ukrainian].

Ofitsiynyy veb sayt Mozaik. (b.d.). [Mozaik official website]. URL: <https://ua.mozaweb.com> [in Ukrainian].

АНОТАЦІЯ

У статті розглядається проблема формування цифрової компетентності майбутніх учителів історії в контексті необхідності адаптації майбутніх вчителів до скорішого переходу до цифрових освітніх середовищ, використання цифрових джерел, медіа ресурсів а також до переходу до дистанційної освіти. Автор розглядає причини і наслідки переходу до дистанційної освіти, а також необхідні мінімальні ресурси для втілення якісного та комплексного навчання. Автор зазначає якими навичками повинні володіти майбутні вчителі історії а також наголошує на тих складових, які можуть допомогти значною мірою покращити досвід проведення занять з історії. В статті було розглянуто приклад сервісів які можуть допомогти зробити заняття з історії не тільки цікавішими, а й якісними, а саме було розглянуто сервіси discord та Mozaik Education як одні з найякісніших і які можуть надати заняттям з історії професійного рівня при певній вправності викладача. Так автор зазначає певні переваги з боку цих сервісів, так, він наголошує на тому, якщо це офлайн заняття, то сервісу Mozaik Education може бути достатньо, але при онлайн занятті це повинен бути гібрид сервісів Mozaik та discord, тому що обидва сервіси дуже стабільні і мають поширений функціонал серед інших схожих сервісів, і який буде в нагоді майбутнім вчителям історії. Автор наголошує на тому, що недостатньо володіти предметом, важливо ще й володіти цифровими джерелами, і вміти обирати правильні джерела, мати цифрову компетентність, завдяки якій можна покращити навички викладання історії як в офлайн режимі при належному обладнанні так і в форматі онлайн, за допомогою сторонніх сервісів. Більш того, викладач повинен дізнаватися про краці сервіси та намагатися покращувати свої навички та пов'язані з користуванням даними джерелами. Автор також зазначив, що формування цифрової компетентності це важлива складова освіти, до якої потрібно приділити достатньо уваги, тому що навчання, та виклики сьогодення потребують переходу до дистанційної освіти.

***Ключові слова:** цифрова компетентність, ЗВО, здобувач, історія, інформаційні технології.*

УДК 159.9:37.015.3

DEVELOPMENT OF COMMUNICATIVE COMPETENCE DURING PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE SPECIALISTS

РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПІД ЧАС ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Наталія Шарата

доктор педагогічних наук, професор,

Nataliia Sharata

D.Sc. in Pedagogy, Professor,

E-mail: sharata@mna.u.edu.ua
ORCID 0000-0002-6306-6934
Миколаївський національний
аграрний університет, Україна

E-mail: sharata@mna.u.edu.ua
ORCID 0000-0002-6306-6934
Mykolaiv National Agrarian
University, Ukraine

ABSTRACT

The article examines the professional training of competitive specialists at the Mykolaiv National Agrarian University, which is based on a number of key principles, including: an individual approach to curricula, integration of the educational process with scientific activity, participation of students of higher education in conferences, publications in professional and international journals publications, development of practical abilities and skills, introduction of innovative teaching methods and the principle of student mobility, opportunities for self-realization in creative activities.

The application of pedagogical technologies in the educational process is considered, in particular during the teaching of the educational discipline «Professional development and leadership», namely the debate method, with the aim of developing managerial qualities in students of higher education, because communicative competence is a key element of professional activity that ensures effective interaction in different spheres of activity.

Attention is focused on the need for a systematic approach to the formation of communication skills during the educational process in institutions of higher education, taking into account the peculiarities of specialization and professional activity. The experience of conducting debates during the teaching of the course "Professional development and leadership" is described for applicants of the second (master's) level of higher education in the first year of full-time study of the specialty «Public Management and Administration» at the Mykolaiv National Agrarian University.

It has been proven that the use of the debate method as an innovative approach to teaching the course "Professional development and leadership" for students of the second (master's) level of higher education will contribute to the development of critical thinking public speaking and teamwork. The debate method is an essential tool for the development of communication skills of the participants, which teaches the ability to analyze, summarize and highlight key ideas, which contributes to the effective exchange of information.

Key words: *debate method, professional development, leadership, public speaking.*

Актуальність теми. Протягом останніх п'яти років система вищої освіти в Україні зазнала значних змін у різних аспектах своєї структури, з-поміж яких: мережа закладів освіти, зміст і методи організації освітнього процесу тощо, що зумовлено викликами, що постали перед українською системою освіти внаслідок глобальних подій, зокрема поширення коронавірусу та вторгнення росії в Україну. Сучасні процеси глобалізації та інтеграції України у світове співтовариство, на тлі військової агресії з боку росії, вимагають кардинальних змін не лише в економіці, але й в системі освіти на всіх рівнях. Освіта є важливим історичним і соціокультурним явищем, тому розвивається і вдосконалюється разом з суспільством, відображаючи всі процеси, що в ньому відбуваються.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз основних підходів до визначення тенденцій розвитку освіти в Україні свідчить, що науковці дотримуються думки щодо гуманізації та гуманітаризації освіти, її безперервності, оновлення організаційних форм і методів навчання, а також у впливі стимулювання освіти на особистість. На нашу думку, усі вищезазначені тенденції є важливими і тією чи іншою мірою реалізуються в освітній системі (І. Каленюк, 2011; А. Козир, 2016; Т. Яровенко, 2016).

Сучасна вища освіта швидко змінюється, що ставить перед майбутніми фахівцями нові вимоги до їхніх професійних компетентностей. До основних якостей, якими повинні володіти сучасні фахівці, на нашу думку, належать самостійність, відповідальність, ініціативність, готовність до ефективної міжособистісної та професійної взаємодії та комунікативна компетентність.

Комунікативна компетентність забезпечує успіх у комунікативній діяльності фахівця в будь-якій сфері діяльності. Це поняття включає в себе всі компоненти, що формують ситуації спілкування.

Особливе значення у розвитку комунікативної компетентності належить методу дебатів. Актуальність зазначеного методу зумовлена вимогами сучасного суспільства, адже на думку науковиць Н. Шарати, Т. Кравченко та Т. Березовської, розвиток комунікативних навичок та вміння відстоювати та аргументувати власну думку є важливим під час підготовки високопрофесійних фахівців (Н. Шарата, Т. Кравченко, Т. Березовська, 2022).

Дебати – відомий педагогічний прийом що використовується для спонукання до дискусії, що призводить до глибшого розуміння дисципліни (Монт М., 2014).

На думку З. Імжарової, дебати є інноваційною педагогічною технологією, спрямованою на розвиток громадянськості особистості. Дебати створюють умови для формування громадянськості молоді у цілісному педагогічному процесі, забезпечуючи діалогічний характер навчання та сприяють тому, що здобувачі під час навчально-пізнавальної діяльності здобувають не лише наукові знання, але й суспільно корисний досвід (З. Імжарова, 2020).

Формулювання цілей (мета) статті, постановка завдання. Метою дослідження є аналіз значення методу дебатів під час викладання курсу «Професійний розвиток та лідерство».

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Сучасна система вищої освіти стикається з негативним впливом економічних і соціальних чинників, що створює необхідність пошуку нових шляхів для покращення освітнього процесу та підвищення його ефективності. З огляду на це, в управлінні закладами вищої освіти особливо актуальними стають питання розробки та впровадження сучасних освітніх інновацій. Успіх у відбудові української економіки після війни значною мірою залежатиме від кардинальних реформ у системі вищої освіти, що сприятимуть підготовці висококваліфікованих фахівців.

З огляду на потреби суспільства та існуючу ситуацію у сфері вищої освіти, Миколаївський національний аграрний університет постійно вдосконалює процес підготовки висококваліфікованих фахівців, прагнучи до сучасного рівня знань та якості освітнього процесу. З цією метою науково-педагогічні працівники для успішної організації освітнього процесу враховують кілька

ключових аспектів, з-поміж яких: вимоги як вітчизняних, так і закордонних роботодавців; інтереси майбутніх фахівців у різних професійних сферах; орієнтацію освітнього процесу на розвиток важливих особистісних якостей для успішної професійної діяльності. Також активно використовуються різноманітні форми навчання, впроваджуються сучасні методи, систематично розвиваються інтелектуальні та творчі здібності здобувачів вищої освіти. Сучасні інновації не тільки підвищують ефективність освітнього процесу, але й створюють кращі умови для здобуття вищої освіти здобувачами. Інновації відіграють важливу роль у професійній науково-педагогічних працівників, сприяючи підвищенню їхньої кваліфікації, розширенню знань, можливостей та практичного досвіду.

Професійна підготовка конкурентоспроможних фахівців у Миколаївському національному аграрному університеті базується на таких принципах: індивідуальний підхід до навчальних планів, поєднання навчального процесу з науковою діяльністю, участь у конференціях та публікація результатів досліджень у фахових і міжнародних виданнях, розвиток практичних навичок, використання інноваційних методів навчання, впровадження принципу студентської мобільності, а також можливості для самореалізації у спорті та творчій діяльності.

Застосування різних педагогічних технологій допомагає розвивати навички, необхідні для вирішення як стандартних, так і непередбачуваних завдань, що можуть виникати в будь-який час і бути неструктурованими. Використання інноваційних методів відповідає сучасним підходам до підготовки спеціалістів, які мають знання у різних сферах професійної комунікації.

Дебати в освітньому процесі, спрямовані на розвиток управлінських якостей, на нашу думку, необхідно використовувати із урахуванням концептуальних компонентів, з-поміж яких:

- розвиток ідей з описом, поясненням та демонстрацією проблемної ситуації;
- обговорення різних точок зору з аргументами та доказами;
- висунення контраргументів, що спростовують позицію опонента;
- формування перспективи вирішення проблеми та пропозицій для прийняття логічного рішення.

Дебати – це організована і структурована публічна дискусія, в якій два учасники мають на меті переконати не лише свого опонента, але й слухачів у своїй правоті, представляючи аргументи на підтримку своїх позицій.

Основні принципи дебатів можна узагальнити таким чином:

1. **Дебати як освітній процес.** У дебатах акцент робиться на процесі навчання, а не на кінцевому результаті, тобто перемозі чи поразці. Метою дебатів є підвищення рівня знань, набуття досвіду в логічному структуруванні промов і вміннях спілкування перед аудиторією. Цей процес допомагає розвивати навички, необхідні для успішної діяльності в сучасному демократичному суспільстві.

2. **Шукати істину.** Важливіше за перемогу є прагнення до істини. Для досягнення цього потрібно уникати використання недостовірних фактів чи посилок на неіснуючі джерела інформації. Чесність і точність є критично важливими для навчання та формування навичок.

3. **Повага до опонентів.** Дебати зосереджені на суперечці ідей, а не на особистостях. Щоб спростувати думку опонента, слід акцентувати увагу на

небезпечних наслідках його ідеї. Основними інструментами в дебатах є логічні аргументи, вдалі приклади, риторика та оригінальність викладу (Дебати, 2001).

Дебати відіграють важливу роль у розвитку комунікативних компетенцій учасників. Вони навчають аналізувати, узагальнювати та виокремлювати основні ідеї для ефективного обміну інформацією. Учасники повинні вміти складати логічні промови, акцентуючи головні думки, а також демонструвати ораторські навички і використовувати невербальні засоби спілкування. Важливими є також вміння обирати оптимальні форми самопрезентації і активно взаємодіяти з партнерами, працювати в команді, проявляючи толерантність, чемність і повагу до опонентів (Вербицька, Кузьо, 2021; Дегтярьова та інші, 2021; Шевельова-Гаркуша, 2023; Bulvinska, 2017). Крім того, дебати вимагають активного слухання та аналізу аргументів супротивної сторони, що дозволяє ефективно їх спростовувати (Meschi et al., 2024).

Дебати, як ефективна педагогічна технологія, відіграють важливу роль не тільки у розвитку мовних навичок, але й у вдосконаленні критичного мислення, комунікативних здібностей та вмінь аргументації.

Нами виокремлено основні переваги використання дебатів в освітньому процесі, а саме:

- дебати сприяють покращенню мовних навичок, оскільки здобувачі вищої освіти активно залучаються до процесу аргументації, висловлюють власну думку та захищають свої позиції, що позитивно впливає на розвиток усного мовлення;

- дебати розвивають комунікативні навички, включаючи вміння слухати, адекватно реагувати на аргументи інших учасників та ефективно взаємодіяти в межах обговорення;

- участь у дебатах стимулює інтерес до навчання. Оскільки дискусії часто стосуються актуальних і цікавих тем, процес навчання стає більш захопливим і мотивуючим для здобувачів;

- розвиток критичного мислення, адже підготовка до дебатів передбачає аналіз інформації, формулювання чітких логічних аргументів і критичну оцінку позицій опонентів;

- дебати сприяють розвитку навичок співпраці та командної роботи, оскільки здобувачі вищої освіти працюють у групах, що дозволяє вдосконалити їхні здібності до колективної діяльності;

- дебати допомагають розвивати самодисципліну, адже підготовка до участі вимагає від здобувачів самостійної роботи, що підвищує їхню відповідальність та організованість.

Інноваційні освітні технології, що об'єднують теоретичний матеріал з реальними життєвими ситуаціями, дозволяють глибше проникнути у реальність, що сповнена парадоксальних викликів і несподіваних запитів. Адже, процес навчання під час запровадження ігрових методик максимально наближений до реальної практичної діяльності (Г. Алексеєва, Н. Кравченко, О. Антоненко, Л. Горбатюк, 2017).

Метод дебатів має свої особливості залежно від напрямку дисциплін, де він використовується. На нашу думку, використання вищезазначеного методу є

ефективним під час викладання дисципліни «Лідерство та професійний розвиток».

Досвід проведення дебатів під час викладання дисципліни «Професійний розвиток та лідерство» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти першого року денної форми навчання у Миколаївському національному аграрному університеті.

Дисципліна «Професійний розвиток та лідерство» є обов'язковою і спрямована на формування професійних компетентностей майбутніх керівників.

Метою курсу є розвиток здібностей майбутніх керівників для виконання своїх професійних обов'язків.

Завданням курсу є:

- ознайомлення здобувачів вищої освіти з розумінням сутності лідерства, його роллю і значенням у різних сферах життя;
- розвиток управлінських, лідерських якостей та компетенцій;
- формування активної позиції у вирішенні проблем як особистого життя, так і професійної та суспільної сфер діяльності;
- сприяння формуванню оптимістичного сприйняття навколишнього середовища, стійкості у стресових і кризових ситуаціях;
- створення й закріплення позитивного досвіду лідерської поведінки; та взаємодії з послідовниками;
- розвиток інтелектуальних та творчих якостей у здобувачів вищої освіти, стимулювання до науково-дослідницької та інноваційної діяльності.

Розглянемо приклад проведення дебатів під час вивчення теми «Стилі лідерства» на тему «Який стиль лідерства ефективний у кризових ситуаціях?», основною метою проведення яких є розвиток у здобувачів вищої освіти навичок критичного мислення, публічного виступу, аргументованого висловлення думок та ефективної роботи у команді тощо.

У 2023-2024 н.р. під час проведення занять з курсу «Професійний розвиток та лідерство» дебати зі здобувачами вищої освіти Миколаївського національного аграрного університету проводилися за таким планом:

- вітальне слово науково-педагогічного працівника до здобувачів вищої освіти;
- інформативна частина: ознайомлення здобувачів вищої освіти із поняттям стилів лідерства та основних типів лідерства та їхніх характеристик;
- ознайомлення здобувачів вищої освіти із правилами проведення дебатів з метою розуміння учасниками структури заходу;
- дискусія двох команд – проведення основної дискусії між командами: командою ствердження, яка захищає тезу і командою заперечення, яка її спростовує. Кожна з команд висловлює свої аргументи та контраргументи;
- запитання та обговорення – після основної дискусії учасникам та присутнім надається можливість поставити запитання дебатувальникам та взяти участь в обговоренні;
- виступ експерта – експерт виступає з аналізом дискусії, надаючи професійний погляд на представлені аргументи та якість дебатів;

визначеність щодо відповідальності за конкретні дії.	негативних наслідків. Колективний підхід може забезпечити більш виважені та ефективні рішення.
В умовах кризи, коли працівники можуть відчувати високий рівень стресу, авторитарний стиль може забезпечити стабільність і знизити стрес, оскільки працівникам не потрібно брати участь у складних обговореннях і прийнятті рішень	Відсутність участі у прийнятті рішень може призвести до відчуття безсилля і зниження морального духу команди. Залучення працівників до процесу прийняття рішень може підвищити їхню мотивацію та задоволеність роботою.
У кризових ситуаціях авторитарний стиль може зменшити кількість внутрішніх конфліктів, оскільки рішення приймаються лідером, що усуває необхідність досягати консенсусу серед команди.	Відсутність обговорення може призвести до непорозуміння у команді, що може погіршити робочі стосунки і вплинути на довгострокову ефективність команди.
В умовах кризи управління ресурсами може бути критичним. Авторитарний лідер може ефективніше розподіляти ресурси, зокрема час, фінанси і персонал, щоб максимально ефективно використовувати їх для вирішення проблеми.	Колективне управління ресурсами може забезпечити більш раціональний і обґрунтований підхід, враховуючи різні точки зору і досвід членів команди. Це може призвести до кращого використання ресурсів.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Отже, використання методу дебатів під час викладання курсу «Професійний розвиток та лідерство» дозволяє зробити освітній процес інтерактивним та практично орієнтованим, допомагаючи здобувачам вищої освіти не лише засвоїти теоретичні знання, але й розвивати важливі лідерські навички. Перспективність подальших досліджень вбачаємо у дослідженні впливу методу дебатів на розвиток інших ключових компетенцій, з-поміж яких: стратегічне мислення, вирішення конфліктів тощо.

ДЖЕРЕЛА І ЛІТЕРАТУРА

Алексеева Г. М., Кравченко Н. В., Антоненко О. В., Горбатюк Л. В. (2017). Використання ігрових технологій в процесі професійної підготовки студентів педагогічних закладів вищої освіти. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського*, №6. С. 7-13.

Вербицька Х. І., Кузьо Л. І. (2021). Формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх правоохоронців за допомогою методу тематичних онлайн-дебатів. *Інноваційна педагогіка*. Вип. 42. С. 130–134. DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2021/42.26>.

Дебати: Навчальний посібник: Методичні рекомендації щодо ведення дебатів. Київ: А.П.Н., 2001. 43 с.

Дегтярьова К. О., Карась А. В., Живолуп В. І., Кібенко Л. М. (2021). Застосування методу дебатів під час навчання іноземної мови за професійним спрямуванням як одного із засобів розвитку комунікативних навичок студентів. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Філологія. № 47 (1). С. 64–67.

Імжарова З. Дебати як педагогічна технологія: URL: <https://osvita.ua/school/method/technol/369/>.

Каленюк І. (2011). Сучасні тенденції розвитку освіти у глобальному середовищі. *Університетська освіта*. №1. С.20–28.

Козир А. (2016). Основні тенденції розвитку мистецької освіти на сучасному етапі. Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти: *збірник наукових праць ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»*. Вип.3. С.25–37.

Шевельова-Гаркуша Н. (2023). Дебати як особливий вид інтерактивного навчання для вдосконалення комунікативної компетенції студентів на заняттях з англійської мови. Матеріали V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки в країнах Євразії». Переяслав: Університет Григорія Сковороди в Переяславі, С. 86–87.

Яровенко Т.С. (2016). Тенденції та проблеми розвитку освіти в Україні. *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. НТУУ «КПІ». Дніпро, №12. С.167–172.

Meschi M., Shirahmadi S., Amiri M., Ebrahimi-Siaghi N. (2024). Debating: effective and satisfactory learning method in dentistry. *BMC Medical Education*. № 24. Art. 307. DOI: <https://doi.org/10.1186/s12909-024-05286-5>.

Mont, M. (2014). The Use of Debates in Higher Education Classrooms, Adult Education Research Conference, Available online: URL: <https://newprairiepress.org/aerc/2014/roundtables/23> (accessed 30.07.2024).

Sharata, N., Berezovska T., Kravchenko T. (2022). Efficiency of the Method of Student Thematic Online Debates in the Development of Professional Competences in Future Specialists. *WSEAS TRANSACTIONS ON ENVIRONMENT AND DEVELOPMENT*.

REFERENCES

Aliexsieieva H. M., Kravchenko N. V., Antonenko O. V., Horbatiuk L. V. (2017). Vykorystannia ihrovykh tekhnolohii v protsesi profesiinoy pidhotovky studentiv pedahohichnykh zakladiv vyshchoi osvity. *Naukovyi visnyk Pivdennoukrainskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni K.D. Ushynskoho*, №6. S. 7–13. [in Ukrainian].

Verbytska, Kh. I., Kuzo, L. I. (2021). Formuvannya inshomovnoyi komunikativnoyi kompetentnosti majbutnih pravoohoronciv za dopomogoyu metodu tematicnih onlajn-debativ [Formation of Foreign Language Communicative Competence of Future Law Enforcement Officers Using the Method of Thematic Online Debates]. *Innovative Pedagogy*, 42, 130–134. <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2021/42.26>.

Debati: Navchalnij posibnik: Metodichni rekomendaciyi shodo vedennya debativ [Debate: Study guide: Methodical recommendations for conducting debates] (2001). A.P.N. [in Ukrainian].

Dehtiarova, K., Karas, A., Zhyvolup, V., Kibenko, L. (2021). Zastosuvannya metodu debativ pid chas navchannya inozemnoyi movi za profesiynim spryamuvanniam yak odnogo iz zasobiv rozvytku komunikativnih navichok studentiv [Application of Debate Method in Teaching of Foreign Language for Specific Purposes as One of the Approaches of Communicative Skill Development in Students]. *International Humanitarian University Herald. Philology*, 47 (1), 64–67.

Imzharova Z. Debaty yak pedahohichna tekhnolohiia: URL: <https://osvita.ua/school/method/technol/369/>.

Kaleniuk I. (2011). Suchasni tendentsii rozvytku osvity u hlobalnomu seredovyshchi. *Universytetska osvita*. № 1. S.20–28.

Kozyr A. (2016). Osnovni tendentsii rozvytku mystetskoj osvity na suchasnomu etapi. Profesionalizm pedahoha: teoretychni y metodychni aspekty:

zbirnyk naukovykh prats DVNZ «Donbaskyi derzhavnyi pedahohichnyi universytet». Vyp.3. S.25–37. [in Ukrainian].

Shevelova-Garkusha, N. (2023). *Debati yak osoblivij vid interaktivnogo navchannya dlya vdoskonalennya komunikativnoyi kompetenciyi studentiv na zanyattayah z anglijskoyi movi* [Debates as a special type of interactive learning for improving students' communicative competence in English classes]. In *Materiali V Mizhnarodnoyi nauково-praktichnoyi internet-konferenciyi «Problemi ta perspektivi rozvitku suchasnoyi nauki v krayinah Yevraziyi»* (pp. 86–87). Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav. [in Ukrainian].

Yarovenko T.S. (2016). *Tendentsii ta problemy rozvytku osvity v Ukraini. Ekonomichnyi visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu Ukrainy «Kyivskiy politekhnichnyi instytut» .NTUU «KPI»*. Dnipro, № 12. S.167–172. [in Ukrainian].

Meschi M., Shirahmadi S., Amiri M., Ebrahimi-Siaghi N. (2024). *Debating: effective and satisfactory learning method in dentistry*. BMC Medical Education. № 24. Art. 307. DOI: <https://doi.org/10.1186/s12909-024-05286-5>.

Mont, M. (2014). *The Use of Debates in Higher Education Classrooms*, Adult Education Research Conference, Available online: URL: <https://newprairiepress.org/aerc/2014/roundtables/23> (accessed 30.07.2024).

Sharata, N., Berezovska T., Kravchenko T. (2022). *Efficiency of the Method of Student Thematic Online Debates in the Development of Professional Competences in Future Specialists*. WSEAS TRANSACTIONS ON ENVIRONMENT AND DEVELOPMENT.

АНОТАЦІЯ

У статті розглянуто професійну підготовку конкурентоспроможних фахівців у Миколаївському національному аграрному університеті, що ґрунтується на низці ключових принципів, з-поміж яких: індивідуальний підхід до навчальних планів, інтеграція освітнього процесу з науковою діяльністю, участь здобувачів вищої освіти у конференціях, публікації у фахових та міжнародних виданнях, розвиток практичних вмінь та навичок, впровадження інноваційних методів навчання та принципу студентської мобільності, можливості для самореалізації у творчій діяльності.

Розглянуто застосування педагогічних технологій в освітньому процесі, зокрема під час викладання навчальної дисципліни «Професійний розвиток та лідерство», а саме методу дебатів, з метою розвитку управлінських якостей у здобувачів вищої освіти, адже комунікативна компетентність є ключовим елементом професійної діяльності, що забезпечує ефективну взаємодію в різних сферах діяльності.

Акцентовано увагу на необхідності системного підходу до формування комунікативних навичок під час освітнього процесу у закладах вищої освіти, враховуючи особливості спеціалізації та професійної діяльності. Описано досвід проведення дебатів під час викладання курсу «Професійний розвиток та лідерство» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти першого року денної форми навчання спеціальності «Публічне управління та адміністрування» у Миколаївському національному аграрному університеті.

Доведено, що використання методу дебатів як інноваційного підходу до викладання курсу «Професійний розвиток та лідерство» для здобувачів другого

(магістерського) рівня вищої освіти сприятиме розвитку критичного мислення, публічного виступу та командної роботи. Метод дебатів є суттєвим інструментом для розвитку комунікативних навичок учасників, що навчають здатності аналізувати, узагальнювати і виділяти ключові ідеї, що сприяє ефективному обміну інформацією.

Ключові слова: *метод дебатів, професійний розвиток, лідерство, публічний виступ.*